

LOIMAAN KAUPUNGIN PERUSOPETUKSEN VALINNAISET AINEET/ YLÄKOULUT
Opetussuunnitelman 2016 täydentäminen

MUKAAN LUOVAAN PROJEKTIIN (2 vvt); 8.lk

Mukaan luovaan projektiin –valinnaisaineen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 8

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 Vuorovaikutus ja sen eri muodot	S1 Vahvistetaan taitoa toimia erilaisissa, myös koulun ulkopuolisissa, vuorovaikutustilanteissa sekä eri mediaympäristöissä.	L1 L2 L3 L4 L5
T2 Itsetuntemuksen ja itsetunnon vahvistaminen	S2 Keskitytään omien vahvuuksien ja kykyjen löytämiseen erilaisten harjoitteiden ja projektityöskentelyn kautta.	L6 L7
T3 Sitoutuminen projektiin, uuden oppimiseen ja pitkäjänteisyyteen	S3 Opitaan tarttumaan uusiin haasteisiin ja työskentelemään tavoitteellisesti ryhmässä.	

Mukaan luovaan projektiin –valinnaisaineen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokalla 8

S1 Luovassa projektissa suunnitellaan ja toteutetaan ilmaisutaitoon liittyvä taiteellinen prosessi. Se voi olla valitusta toimintaympäristöstä riippuen esimerkiksi esitys koulussa, satutunti kirjastossa, elokuvaprojekti, musiikkivideo, haastatteluihin perustuva projekti, yhteistyöprojekti vanhainkodissa tai päiväkodissa. Luova projekti sisältää toiminnallisia ja yhteisöllisiä tilanteita, jotka vahvistavat oppilaiden ilmaisu- ja vuorovaikutustaitoja pitkäjänteisen luovan työskentelyn avulla.

S2 Luovassa projektissa oppilas saa mahdollisuuden tutustua omiin taitoihinsa erilaisten ilmaisuharjoitteiden avulla. Ryhmän toimintaa vahvistetaan monipuolisten teatteri- ja draamaharjoitteiden tekemisellä. Oppilaan itsetuntemus ja käsitys omista vahvuuksistaan lisääntyy ryhmässä toimimisen ja luovan projektin toteuttamisen kautta.

S3 Luova projekti toteutetaan yhteistoiminnallisena prosessina. Oppilaat määrittelevät projektin sisällön ja kohderyhmän sekä yhteisöllisen näkökulman yhdessä opettajan kanssa. Projektityöskentely edellyttää sitoutumista, ja se harjoittaa kykyä pitkäjänteiseen ja tavoitteelliseen työskentelyyn. Projekti toteutetaan luovasti, ja se sisältää taiteellisia menetelmiä. Oppilaita kannustetaan ottamaan vastaan uudenlaisia haasteita turvallisessa ryhmässä yhteistoiminnallisesti.

Mukaan luovaan projektiin –valinnaisaineen opetuksen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 8

Tavoitteena on rakentaa yhteisöllinen, luottamuksellinen ja innostava oppimisympäristö, jossa oppilaalla on mahdollisuus ilmaisun perustaitojen monipuoliseen vahvistamiseen, uusiin itseilmaisun taitoihin tutustumiseen ja turvalliseen heittäytymiseen. Oppimisympäristössä hyödynnetään myös koulun ulkopuolista kulttuuri- ja mediatarjontaa.

Työtapojen valinnassa huomioidaan ryhmän tavoitteet, haasteet ja kiinnostuksen kohteet. Työtavoissa painotetaan projektityöskentelyä ja vastuun jakamisen ja kantamisen harjoittelua sekä ryhmän keskinäisen vuorovaikutuksen kehittämistä. Jokaisen oppilaan viestijäkuvaa vahvistetaan vuorovaikutusharjoituksin.

Työtavat valitaan niin, että kokonaisuudessa tulevat monipuolisesti esille vuorovaikutuksen osa-alueet. Tieto- ja viestintätekniikan käyttöä integroidaan työskentelyyn. Ilmaisutaitoa ja draamaa yhdistetään muiden oppiaineiden sisältöalueisiin, kuten kirjallisuuteen, musiikkiin, kieliin ja kuvataiteeseen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki Mukaan luovaan projektiin –valinnaisaineen opetuksessa vuosiluokalla 8

Eriyttäminen, ohjaus ja tuki toteutetaan siten, että opetuksen tavoitteita ja sisältöalueita seuraten pyritään yksilölliseen tukeen ja erityisesti jokaisen oppilaan itsetuntemuksen ja itseilmaisun vahvistamiseen. Painopisteenä on myös oppilaan vuorovaikutustaitojen vahvistaminen siten, että huomioidaan oppilaiden lähtötilanne. Kun oppilas on itse tietoinen tavastaan olla vuorovaikutuksessa eri ihmisten kanssa, hänen itsetuntemuksensa vahvistuu ja voidaan yksin ja yhdessä miettiä uusia tavoitteita ja toimintatapoja sekä sopivia harjoitteita vuorovaikutustaitojen vahvistamiseksi. Tärkeää on luoda turvallinen ilmapiiri harjoitteisiin, joita toteutetaan tehtävästä riippuen yksin ja yhdessä.

Ohjaavan opettajan rooli on oppilasta tukeva, kannustava ja kuunteleva. Ohjaus pyritään tekemään niin, että oppilaan luovuus ja rohkeus voisi lisääntyä harjoitteissa ja yhteisissä projekteissa. Oppilaslähtöisyys vahvistaa kokemusta kuulluksi tulemisesta ja itseohjautuvuudesta.

Vastavuoroisuus ja avoimuus ovat tärkeitä elementtejä vuorovaikutustaitoja opeteltaessa. Näitä ovat esimerkiksi kuulluksi tuleminen ja jokaisen tukeminen yksilönä. Tärkeää on, että jokainen pääsisi osaksi ryhmää eri projekteissa. Ohjaavan opettajan rooli korostuu erityisesti ujompien ja epävarmempien oppilaiden rohkaisijana ja tukijana niin yksilö- kuin ryhmätyöharjoitteissa. Tukea pyritään antamaan kuitenkin kaikille oppilaille tasapuolisesti, niin että jokainen voi kehittyä eri osataidoissa. Ohjaava opettaja voi näyttää eri tehtävissä itse esimerkkiä. Tärkeää yhteisissä projekteissa on myös vertaisoppiminen ja toisten kannustaminen.

Ohjaavalla opettajalla on myös tärkeä tehtävä ryhmädynamiikan tukemisen kannalta, kun muodostetaan pienryhmiä tai työskennellään koko ryhmänä. Turvallinen ilmapiiri, jossa kaikki voivat oppia uusia asioita pelkäämättä virheitä, on tärkeä yksilöllisen kasvun ja kehityksen kannalta. Tällöin omaa toimintaa ja omia vuorovaikutustaitoja pystyy tarkastelemaan avoimemmin ja rohkeammin. Kun ryhmän jäsenet oppivat tuntemaan toinen toisiaan paremmin, luottamus voi syventyä. Näin voidaan päästä toteuttamaan enemmän myös oppilaiden itsensä suunnittelemissa projekteissa. Tällöin ohjaava opettaja voi vähentää ohjaavaa rooliaan ja antaa tilaa oppilaiden yhteiselle tekemiselle.

Oppilaan oppimisen arviointi Mukaan luovaan projektiin –valinnaisaineen opetuksessa vuosiluokalla 8

Oppilaan arviointi on monipuolista, ohjaavaa ja kannustavaa. Arviointi on kiinteä osa projektityöskentelyä. Oppilaiden kanssa arvioidaan rakentavasti projektin eri vaiheiden sujumista ja onnistumista. Samalla tarkastellaan suoriutumista suhteessa tavoitteisiin. Oppilaat harjoittelevat itsearviointia ja vertaisarviointia. Yksilöllisiä vahvuuksia tunnustetaan ja sanallistetaan. Projektityöskentely tarjoaa mahdollisuuden monipuoliseen toimintaan ja oppimiseen sekä omien taitojen kehittämiseen. Arvioinnin perusteena on tuntityöskentely eli osallistuminen tunneilla tehtävään projektin suunnitteluun ja toteuttamiseen sen kaikissa eri vaiheissa. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota siihen, miten aktiivisesti oppilas hyödyntää oppimaansa, ideoi ja osallistuu ryhmän toimintaan.

OMA PROJEKTI (2 vvt); 8.Ik

Oma projekti -valinnaisaineen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 8

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 Ohjata oppilasta oma-aloitteisuuteen, vastuullisuuteen ja ratkaisukeskeisyyteen	S1 Ohjataan oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään, kuulemaan muiden näkemyksiä ja muodostamaan näiden pohjalta perusteltu mielipide.	L1, L2, L3, L6, L7
T2 Tarjota oppilaille mahdollisuuksia kehittää yhteistyö- ja verkostoitumistaitoja	S2 Tuetaan ryhmän jäsenten keskinäistä vuorovaikutusta dialogia käyttämällä. Valmennetaan jokaista ottamaan vastuu ryhmän johtamisesta ja kehittämään omia johtamistaitoja. Ohjataan oppilasta kartoittamaan tarkoituksenmukaisia yhteistyötahoja ja toimimaan niiden kanssa. Harjoitellaan verkostoitumisessa vaadittavia esiintymistaitoja.	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7
T3 Ohjata oppilasta hakemaan tietoa eri lähteistä	S3 Ohjataan oppilasta käyttämään laajasti eri tiedonhankintamenetelmiä nykytekniikkaa hyödyntäen. Ohjataan oppilasta arvioimaan tietoa kriittisesti.	L1, L3, L4, L5, L6, L7
T4 Ohjata oppilasta toteuttamaan hankesuunnittelun periaatteita	S4 Ohjataan oppilasta asettamaan tavoitteita, suunnittelemaan aikataulus ja budjetti hankkeelle.	L3, L4, L5, L6, L7

Oma projekti –valinnaisaineen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokalla 8

S1 Ohjataan oppilasta ilmaisemaan mielipiteitään, kuulemaan muiden näkemyksiä ja muodostamaan näiden pohjalta perusteltu mielipide.

S2 Tuetaan ryhmän jäsenten keskinäistä vuorovaikutusta dialogia käyttämällä. Valmennetaan jokaista ottamaan vastuu ryhmän johtamisesta ja kehittämään omia johtamistaitojaan. Ohjataan oppilasta kartoittamaan tarkoituksenmukaisia yhteistyötahoja ja toimimaan niiden kanssa. Harjoitellaan verkostoitumisessa vaadittavia esiintymistaitoja.

S3 Ohjataan oppilasta käyttämään laajasti eri tiedonhankintamenetelmiä nykytekniikkaa hyödyntäen. Ohjataan oppilasta arvioimaan tietoa kriittisesti.

S4 Ohjataan oppilasta asettamaan tavoitteita, suunnittelemaan aikataulus ja budjetti hankkeelle.

Oma projekti -valinnaisaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 8

Tavoitteena on luoda dialogia, tiimioppimista ja yhteistyötä tukeva oppimisympäristö, jossa jokainen oppilas saa opetella ryhmässä toimimisen ja johtamisen taitoja. Työtapojen valinnassa painottuvat oppilaslähtöisyys ja toiminnallisuus. Oppimisympäristö mahdollistaa oppilaiden luovuuden ja osallisuuden. Tavoitteena on laajentaa oppimisympäristö koulun ulkopuolelle. Toimiessaan team leaderin roolissa oppilaalla on mahdollisuus vaikuttaa oppimisympäristöön, työtapoihin ja oppituntien kulkuun ja sisältöön. Työtavat ohjaavat ratkaisukeskeisyyteen ja yrittäjämäisen asenteen kasvuun.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki oma projekti - valinnaisaineen opetuksessa vuosiluokalla 8

Oppilaita ohjataan tunnistamaan omia vahvuuksiaan ryhmätyöskentelyssä ja toimimaan omien vahvuuksiansa kautta heikkouksia kehittäen. Jokaisen oppitunnin päätteeksi oppilaat arvioivat ryhmän toimintaa ja omaa toimintaansa ja yhdessä mietitään tapoja kehittää omaa ja ryhmän toimintaa. Opettaja(t) ohjaa oppilaita yhä suurempaan itseohjautuvuuteen opiskelun aikana jokaisen oppilaan valmiudet huomioon ottaen. Oppilaat saavat tarvittaessa henkilökohtaista tai pienryhmäohjausta. Oppilaslähtöinen työskentelytapa eriyttää toimintaa ja jokainen oppilas edistyy omaa tahtiaan.

Oppilaan oppimisen arviointi oma projekti -valinnaisaineen opetuksessa vuosiluokalla 8

Oppilaille annetaan säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä ja suoriutumisesta suhteessa tavoitteisiin. Oppilaat arvioivat itse omaa ja ryhmän toimintaa. Oppimista tukevan ja erittelevän palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista valmiuksistaan, vahvuuksistaan ja kehittämisen kohteistaan, ja yhdessä pohditaan välineitä niiden kehittämiseen. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota siihen, miten aktiivisesti oppilas hyödyntää oppimaansa, ideoi ja osallistuu ryhmän toimintaan. Lisäksi otetaan huomioon oppilaan vastuullinen toiminta koko ryhmän toiminnan edistämiseksi.

Työskentelyn osalta oppilaita arvioidaan oma-aloitteisuuden, vastuullisuuden, ratkaisukeskeisyyden, yhteistyötaitojen ja positiivisen asennoitumisen suhteen. Team leadereiden toiminnassa arvioidaan erityisesti kykyä ohjata ryhmää tavoitteensuuntaiseen toimintaan ja motivoida omaa ryhmää. Hankesuunnittelutaitoja arvioidaan kirjallisen hankesuunnittelun sekä loppuraportin pohjalta.

YMPÄRISTÖKASVATUS

VIHERTÄJÄ (2 vvt); 8.lk tai 9.lk

Vihertäjä –valinnaisaineen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 8 tai 9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 Laajentaa ja syventää oppilaan käsitystä maapallon monimuotoisuudesta, ilmiöiden välisistä yhteyksistä ja vaikutusten ketjusta sekä mahdollisuuksista vaikuttaa ympäristön olosuhteisiin	S1 Etsitään ja esitetään tietoa eri ilmasto- ja kasvillisuusolosuhteista sekä eläimistöä eri puolilla maapalloa. Retkeillään lähiympäristössä. Istutetaan kasveja ja seurataan jonkin koti- tai lemmikkieläimen elämänsäkaarta.	L1, L2, L4, L5, L7
T2 Lisätä oppilaan tietoa ympäristöä kuormittavista ja säästävistä tuotantotavoista ja elämäntavoista paikallisesti ja maailmanlaajuisesti	S2 Tutkitaan erilaisten tuotantotapojen, kulutustottumusten ja valintojen ympäristövaikutuksia esim. vierailien sekä laskelmia ja tutkimuksia tehden. Tutustutaan puhdistuslaitoksiin ja kierrätysjärjestelmiin.	L1, L2, L4, L5, L6, L7
T3 Lisätä oppilaan halua ja kykyä tehdä ekologisesti ja eettisesti kestäviä valintoja omassa elämässään; rohkaista oppilasta olemaan osa ratkaisua	S3 Pohditaan ja suunnitellaan, miten omassa elämässä voi ottaa huomioon ympäristön suojelun ja kestävät valinnat. S4 Toteutetaan mahdollisimman monia konkreettisia ratkaisuja sekä seurataan niiden vaikutuksia ja raportoidaan niistä.	L1, L3, L5, L6, L7
T4 Tukea oppilasta edistämään ympäristöä suojelevia ratkaisuja lähiympäristössään	S5 Pohditaan ja suunnitellaan, miten asumis- ja kouluympäristössä voi ottaa huomioon ympäristön suojelun ja kestävät valinnat. S6 Toteutetaan mahdollisimman monia konkreettisia ratkaisuja sekä seurataan niiden vaikutuksia ja raportoidaan niistä. Käytetään erilaisia kanavia asioista tiedottamiseen ja vaikuttamiseen, mm. toteutetaan tiedotuskampanjoita ja osallistamisprojekteja koko koululle.	L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7

<p>T5 Kannustaa oppilasta osallistumaan ympäristön suojeluun ja kulutustottumuksiin liittyvään yleiseen keskusteluun</p>	<p>S7 Seurataan paikallista, valtakunnallista ja maailmanlaajuista ympäristökeskustelua eri medioissa. Keskustellaan omista mielipiteistä.</p> <p>S8 Harjoitellaan ja käytetään kirjallisen ja suullisen vaikuttamisen keinoja ja laaditaan mm. lausuntoja ja kannanottoja, joilla voidaan osallistua esim. paikallismedian ympäristökeskusteluun.</p>	<p>L1, L2, L4, L5, L6, L7</p>
--	--	-------------------------------

Vihertäjä –valinnaisaineen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokalla 8 tai 9

S1 Perehdytään luonnon monimuotoisuuteen mm. etsimällä ja esittämällä tietoa eri ilmasto- ja kasvillisuusolosuhteista sekä eläimistöstä eri puolilta maapalloa. Opitaan lähiympäristön luonnonvaraisesta kasvillisuudesta ja viljelykasveista retkeillen. Kokeillaan kasvien istutusta ja kasvatusta. Havainnoidaan eläimiä erilaisissa olosuhteissa.

S2 Lisätään tietoa sekä ympäristöä kuormittavista että säästävistä menetelmistä ja valinnoista tutustumalla erilaisten tuotantotapojen, kulutustottumusten ja valintojen ympäristövaikutuksiin esim. vierailen sekä laskelemia ja tutkimuksia tehden. Tutustutaan lähiseudun puhdistuslaitoksiin ja kierrätysjärjestelmiin.

S3 Lisätään oppilaan halua ja kykyä tehdä ekologisesti ja eettisesti kestäviä valintoja omassa elämässään mm. pohtimalla ja suunnittelemalla, millaiset valinnat omassa arjessa nyt ja lähitulevaisuudessa säästävät luonnonvaroja ja ovat myös toteutettavissa.

S4 Toteutetaan mahdollisimman monia konkreettisia ympäristöä suojelevia ja luonnonvaroja säästäviä kulutusratkaisuja ja toimintamalleja omassa arjessa sekä seurataan niiden vaikutuksia ja raportoidaan niistä.

S5 Osallistutaan koko kouluyhteisön ympäristötietouden lisäämiseen ja kestävien valintojen tekemiseen pohtimalla ja suunnittelemalla, miten asumis- ja kouluympäristössä voi ottaa huomioon ympäristön suojelun ja luonnonvarojen säästämisen.

S6 Toteutetaan mahdollisimman monia konkreettisia luontoa säästäviä kulutusratkaisuja ja toimintamalleja koulu- ja asumisympäristössä sekä seurataan niiden vaikutuksia ja raportoidaan niistä. Käytetään erilaisia kanavia asioista tiedottamiseen ja vaikuttamiseen, mm. toteutetaan tiedotuskampanjoita ja osallistamisprojekteja koko koululle.

S7 Tuetaan kriittisen ajattelun kehittymistä, mielipiteen ilmaisun ja perustelun taitoja sekä kansalaisaktiivisuutta seuraamalla paikallista, valtakunnallista ja maailmanlaajuista ympäristökeskustelua eri medioissa ja keskustelemalla omista mielipiteistä.

S8 Harjoitellaan ja käytetään kirjallisen ja suullisen vaikuttamisen keinoja ja laaditaan mm. lausuntoja ja kannanottoja, joilla voidaan osallistua esim. paikallismedian ympäristökeskusteluun.

Vihertäjä -valinnaisaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 8 tai 9

Oppimisympäristöinä ovat niin koulun opetustilat ja muut yhteiset tilat kuin koulun ulkopuoliset vierailukohteet ja lähiseutukin. Osa oppiaineen tehtävistä tehdään luokkahuoneessa, osa taas esimerkiksi koulun yhteisissä tiloissa. Opiskelussa hyödynnetään myös virtuaalisia tiloja ja sähköisiä julkaisukanavia.

Valinnaisaineen työtavat ovat monipuolisia. Työtapojen valinnassa nojaututaan ajankohtaisuuteen ja hyödynnetään koulun lähialueen tarjoamia mahdollisuuksia. Työskentely kurssilla tapahtuu ohjatusti sekä itsenäisesti että vaihtelevin kokoonpanoin pareittain/ryhmissä. Kurssin aikana oppilas työstää oman portfolioon. Portfolioon kootaan kaikista sisältöalueista näyttöjä, oppilas jatkotyöstää kurssin sisältöjä omien havaintojensa ja ajatustensa kautta. Portfolioon kokoamisessa ovat apuna monipuoliset työtavat: aiemman tietämyksen syventäminen ja soveltaminen teorian, tiedonhaun, kirjallisten tuotosten ja harjoitusten, esitysten, käytännön kokeiden ja tutkimusten sekä retkien avulla.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki Vihertäjä –valinnaisaineen opetuksessa vuosiluokalla 8 tai 9

Kurssin tavoitteiden kannalta on keskeistä ohjata oppilasta omakohtaiseen havainnointiin ja tutkimiseen sekä itsenäisesti että ryhmissä erilaisissa oppimisympäristöissä.

Kurssin monipuoliset ja osin vapaavalintaiset sisällöt, vaihtelevat oppimisympäristöt, työskentelytavat ja kokoonpanot sekä oppilaiden vahvuuksia painottava osallistaminen niin suunnittelussa, toteutuksessa kuin arvioinnissakin mahdollistavat vastaamisen oppilaiden erilaisiin tarpeisiin.

Oppilaiden yksilöllisen tuen tarpeet huomioidaan erilaisten työmenetelmien valinnassa. Oppilaita tuetaan kunkin omien vahvuuksien pohjalta ja tarvittaessa vahvistetaan oppilaiden taitoja eri tukimuotoja hyödyntäen.

Oppilaan oppimisen arviointi Vihertäjä – valinnaisaineen opetuksessa vuosiluokalla 8 tai 9

Oppilaan arviointi on monipuolista, ohjaavaa ja kannustavaa. Arviointi tukee oppilaiden motivaation rakentumista ja auttaa jokaista löytämään omat vahvuutensa. Arviointi on kiinteä osa niin kurssin eri osa-alueita kuin koko kokonaisuutta, joka kiteytyy oppilaan omassa portfolioissa. Oppilaille annetaan kurssin kuluessa säännöllisesti tietoa oppimisen edistymisestä, suoriutumisesta ja työskentelyn sujumisesta suhteessa tavoitteisiin. Oppilaat osallistuvat myös itse aktiivisesti arviointiin reflektoiden oppimistaan, työskentelyään ja ryhmän toimintaa portfolioonsa ja myös suullisesti yhdessä muun ryhmän ja opettajan kanssa. Palautteen avulla oppilaita rohkaistaan toimimaan aktiivisesti ja vastuullisesti omassa lähiympäristössä ja soveltamaan käytännössä oppimaansa tietoa. Arviointi kohdistuu sekä oppilaan tiedolliseen osaamiseen että taitoihin erilaisissa oppimistilanteissa ja -ympäristöissä.

TALOUSTAITO – MIKÄ MAKSAA? (2 vvt); 8.lk ja 9.lk

Taloustaito –valinnaisaineen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 8

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 Ohjata oppilasta talouden perusteiden ymmärtämiseen ja oman talouden hallintaan	S1 Perustietoa taloudesta. Annetaan valmiuksia hallita omaa taloutta. Perehdytään rahan käyttöön, säästämiseen, pankkien ja kauppajen toimintaan. Tutustutaan uuden talouden muotoihin kuten jakamistalouteen.	L3 L4 L5 L6

<p>T2 Oppilas kehittää valmiuksiaan, jotka edistävät vastuulliseksi, kriittiseksi ja itsenäiseksi kuluttajaksi kasvamista</p> <p>T3 Ohjata oppilasta uuden talouden ilmiöiden ymmärtämiseen</p>	<p>S2 Minä kuluttajana. Ohjataan oppilasta tiedostamaan kuluttajan oikeuksia ja vastuita. Tutustutaan, miten mm. digi- ja informaatio-talouden ilmiöt vaikuttavat kuluttamiseen. Ohjataan tiedonhankintaan, vertailuun ja kestävään kuluttamiseen.</p>	
---	---	--

Taloustaito –valinnaisaineen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
<p>T1 Ohjata oppilasta talouden perusteiden ymmärtämiseen ja oman talouden hallintaan</p> <p>T3 Ohjata oppilasta uuden talouden ilmiöiden ymmärtämiseen</p> <p>T4 Pyritään kehittämään oppilaan yrittäjämäisiä valmiuksia ja edistämään myönteistä asennetta työtä kohtaan</p>	<p>S3 Globaali talous. Annetaan valmiuksia ymmärtää kansainvälistynyttä ja verkostoitunutta taloutta. Tutustutaan mm. matkailuun ja kulttuureihin.</p> <p>S4 Yrittäjyys. Tutustutaan yrittäjyyden ja yritystoiminnan periaatteisiin. Mahdollisuuksien mukaan osallistutaan Nuori Yrittäjyys tai Yrityskylä -tyylisiin yrittäjyysohjelmiin.</p> <p>S5 Kaupallinen media. Lisätään kaupallisen median ymmärrystä. Tutustutaan mainontaan ja markkinointiin.</p> <p>S6 Itsenäisen elämän taloudenhallinta. Osallistutaan Loimaan 9. luokan monialaiseen oppimiskokonaisuuteen. Annetaan valmiuksia elää pienillä tuloilla esim. opiskelun aikana.</p>	<p>L3 L4 L5 L6</p>

Taloustaidon –valinnaisaineen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 8 ja 9

S1 Perustietoa taloudesta. Annetaan valmiuksia hallita omaa taloutta. Perehdytään rahankäyttöön, säästämiseen, pankkien ja kauppojen toimintaan. Tutustutaan uuden talouden muotoihin kuten jakamistalouteen.

S2 Minä kuluttajana. Ohjataan oppilasta tiedostamaan kuluttajan oikeuksia ja vastuita. Tutustutaan, miten mm. digi- ja informaatiotalouden ilmiöt vaikuttavat kuluttamiseen. Ohjataan tiedonhankintaan, vertailuun ja kestävään kuluttamiseen.

S3 Globaali talous. Annetaan valmiuksia ymmärtää kansainvälistynyttä ja verkostoitunutta taloutta. Tutustutaan mm. matkailuun ja kulttuureihin.

S4 Yrittäjyys. Tutustutaan yrittäjyyden ja yritystoiminnan periaatteisiin. Mahdollisuuksien mukaan osallistutaan Nuori Yrittäjyys tai Yrittäjäkylä -tyylisiin yrittäjyysohjelmiin.

S5 Kaupallinen media. Lisätään kaupallisen median ymmärrystä. Tutustutaan mainontaan ja markkinointiin.

S6 Itsenäisen elämän taloudenhallinta. Osallistutaan Loimaan 9. luokan monialaiseen oppimiskokonaisuuteen. Annetaan valmiuksia elää pienillä tuloilla esim. opiskelun aikana.

Taloustaidon –valinnaisaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 8 ja 9

Pyritään käyttämään toiminnallisia ja oppilasta aktivoivia työskentelytapoja. Työskentelytapoina voidaan käyttää esimerkiksi ryhmätöitä, projekteja ja vierailuja. Työskentelyssä huomioidaan mahdollisuudet monipuolisten oppimisympäristöjen käyttöön. Harjoitellaan ryhmässä toimimista, vastuun ottamista sekä esiintymis- ja asiakaspalvelutaitoja. Yhteistyötä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa sekä toiminnallisia tilanteita, joissa korostuu tekemällä oppiminen. Näillä aktiivisilla työtavoilla oppilaita rohkaistaan suhtautumaan uusiin mahdollisuuksiin avoimesti, toimimaan luovasti ja tarttumaan asioihin aloitteellisesti ja etsimään erilaisia vaihtoehtoja.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki taloustaidon –valinnaisaineen opetuksessa vuosiluokilla 8 ja 9

Opetuksen eriyttäminen koskee työskentelyn etenemistä oppilaiden erilaisten oppimistapojen mukaan. Tutkimuksellinen työskentely, ryhmässä toimiminen ja monipuoliset tehtävät tuovat kaikille onnistumisen kokemuksia. Oppimistilanteiden selkeä rakenne korostuu opetuksen suunnittelussa. Oppimistilanteissa korostuu arkipäivän ilmiöiden ja oppimistilanteiden kietoutuminen toisiinsa. Taloustaito antaa valmiuksia soveltaa koulussa opittuja asioita oppilaiden omaan arkeen. Yhteyksiä ympäröivään yhteiskuntaan pidetään tärkeinä. Paikallistuntemuksen lisäksi niillä pyritään kehittämään selviytymisen tunnetta ja vahvistamaan oppilaan itsetuottamusta.

Oppilaan oppimisen arviointi taloustaidon –valinnaisaineen opetuksessa vuosiluokilla 8 ja 9

Arviointi ja siihen perustuva palaute on konkreettista ja oppimisen taitoja kehittävää. Arviointi nivotaan kiinteäksi osaksi oppimisprosessia.

Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa ja muiden työskentelyä ja tuotoksia. Oppimista tukevan palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan, tiedoistaan ja työskentelyprosesseistaan ja he saavat välineitä niiden kehittämiseen.

Opettaja arvioi oppilaiden osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.

PELILLINEN OHJELMOINTI (2vvt); 8.lk tai 9.lk

Pelillinen ohjelmointi -valinnaisaineen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 8 tai 9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 Oppilaan ohjelmointitaidot syventyvät	S1 Sovelletaan ohjelmointitaitoja pelien koodaamiseen.	L1, L3, L4, L5
T2 Oppilas oppii pelisuunnittelua	S2 Tutustutaan erilaisiin pelityyppeihin ja pelisuunnittelun perusteisiin mm. koodaamisen, grafiikan ja äänimaailman osalta.	L1, L3, L5
T3 Oppilas oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan pitkäkestoisen ohjelmointiprojektin	S3 Oppilas toteuttaa kurssin aikana vähintään kaksi valmista, itse suunniteltua, toimivaa peliä yksin tai ryhmässä. Oppilas tutustuu projektityön periaatteisiin.	L1, L3, L5, L6
T4 Oppilas kehittyy antamaan ja vastaanottamaan rakentavaa palautetta	S4 Oppilaat antavat toisilleen säännöllisesti palautetta ja kehittämissuhteita.	L1, L2, L5
T5 Oppilas osaa toteuttaa toimivan pelin	S5 Oppilaat toteuttavat oppimispelin sekä viihdepelin, jossa on useampia tasoja. Oppilaan kiinnostuksien ja taitojen mukaan peliin voi toteuttaa itse musiikkia ja/tai grafiikkaa.	L1, L3, L4, L5, L6
T6 Oppilas syventää robotiikan osaamistaan	S6 Tutustutaan uuteen robottityyppiin ja harjoitellaan sen kanssa erilaisia ohjelmointihaasteita. Mahdollisesti osallistutaan myös robotiikkakilpailuun.	L1, L3, L5

Kurssin kuvaus:

Kurssilla tutustutaan erilaisiin ohjelmointiympäristöihin (esim. Scratch ja Tynker). Näitä hyödyntäen harjoitellaan pelin tekoa ja tehdään omia pelejä. Omaan peliin voi halutessaan suunnitella grafiikkaa ja musiikkia. Kurssilla tutustutaan myös roboteihin ja niiden ohjelmointiin. Kurssilla ei tarvita ennakkotietoja ohjelmoinnista tai pelien tekemisestä.

Pelillinen ohjelmointi -valinnaisaineen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokalla 8 tai 9

S1 Sovelletaan ohjelmointitaitoja pelien koodaamiseen.

S2 Tutustutaan erilaisiin pelityyppeihin ja pelisuunnittelun perusteisiin mm. koodaamisen, grafiikan ja äänimaailman osalta.

S3 Oppilas toteuttaa kurssin aikana vähintään kaksi valmista, itse suunniteltua, toimivaa peliä yksin tai ryhmässä. Oppilas tutustuu projektityön periaatteisiin.

S4 Oppilaat antavat toisilleen säännöllisesti palautetta ja kehittämissuhteita.

S5 Oppilaat toteuttavat oppimispelin sekä viihdepelin, jossa on useampia tasoja. Oppilaan kiinnostuksen ja taitojen mukaan peliin voi toteuttaa itse musiikkia ja/tai grafiikkaa.

S6 Tutustutaan uuteen robottityyppiin ja harjoitellaan sen kanssa erilaisia ohjelmointihaasteita. Mahdollisesti myös osallistutaan robotiikkakilpailuun.

Pelillinen ohjelmointi -valinnaisaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 8 tai 9

Tavoitteena on rakentaa yhteisöllinen ja oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä edistävä oppimisympäristö, joka tarjoaa mahdollisuuden syventää ohjelmoinnin osaamista ja tiimityöskentelytaitoja. Työtavat valitaan niin, että oppilaalla on mahdollisuus vaikuttaa oppimisympäristöönsä ja valita käyttämänsä työkalut tarpeiden ja vahvuksiensa mukaisesti. Pelin teema voidaan integroida muiden oppiaineiden sisältöihin. Kurssin työtavat vahvistavat vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja. Kurssilla tehdään sekä yksilötyötä että ryhmätyötä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki pelillinen ohjelmointi -valinnaisaineen opetuksessa vuosiluokalla 8 tai 9

Eriyttäminen on kurssissa sisäänrakennettuna; nopeammin edistyvä oppilas voi keskittyä joihinkin teknisiin tai ulkoisiin yksityiskohtiin paremmin, kun taas hitaammin edistyvä voi keskittyä enemmän pelin perusperiaatteiden ja rakenteiden muodostamiseen. Ryhmätyönä tehtävässä työssä oppilas voi asemoitua omia vahvuuksiaan vastaavaan tehtävään tiimissä. Pelien teemaehdotukset valitaan siten, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat.

Oppilaan oppimisen arviointi pelillinen ohjelmointi -valinnaisaineen opetuksessa vuosiluokalla 8 tai 9

Oppimisen arviointi on monipuolista, ohjaavaa ja kannustavaa. Kannustava ja rakentava palaute tukee oppilaan motivaation rakentumista, sekä auttaa oppilasta löytämään omat vahvuutensa. Oppilas saa jatkuvaa ohjauksellista arviointia ja sanallista palautetta suhteessa tavoitteisiin koko prosessin aikana. Itsearviointiin lisäksi käytetään vertaisarviointia myös pelin kehittämisen aikana.

Oppilaan tulee voida esittää osaamistaan monipuolisesti. Arvioinnin perusteena on tuntityöskentely, eli osallistuminen tunnilla tehtäviin harjoituksiin, sekä tuotosten suunnitteluun ja toteuttamiseen. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota siihen, miten aktiivisesti oppilas hyödyntää oppimaansa, ideoi ja osallistuu ryhmän toimintaan. Valmiit tuotokset arvioidaan mm. toimivuuden, ulkoasun ja tekoprosessin näkökulmista.

MOVIE PRODUCTION IN ENGLISH (2 vvt); 9.Ik

Movie Production in English -valinnaisaineen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen		
T1 Edistää oppilaan taitoa pohtia englannin asemaan ja variantteihin liittyviä ilmiöitä ja arvoja sekä antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurienvälistä toimintakykyä	S1 Elokuvan tyyli laji vaikuttaa myös käytettävään englannin varianttiin. Harjoituksina tehtävät lyhytelokuvat edustavat eri tyyli lajeja ja niiden avulla tutustutaan englannin kielen monimuotoisuuteen.	L1, L2
T2 Kannustaa löytämään kiinnostavia englanninkielisiä sisältöjä ja toimintaympäristöjä, jotka laajentavat käsitystä globalisoituvasta maailmasta ja siinä toimimisen mahdollisuuksista	S1 Taustatyö elokuvan suunnittelussa edellyttää monipuolista tutustumista erilaisiin englanninkielisiin sisältöihin.	L1, L2
T3 Ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia englannin kielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena	S1 Oman tekstin tuottaminen englanniksi edistää kielentuntemusta ja säännönmukaisuuksien havaitsemista.	L1, L3
Kielenopiskelutaidot		
T4 Rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia englantia ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen	S2 Oman elokuvakäsikirjoituksen tuottaminen ohjaa tavoitteenasetteluun ja vaatii monipuolisten työtapojen ja vuorovaikutuksen käyttämistä.	L1, L3
T5 Kehittää oppilaan itsenäisyyttä soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä elinikäisen kieltenopiskelun valmiuksia	S2 Käsikirjoituksen tekeminen on luovaa kirjoittamista.	L1
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa		
T6 Rohkaista oppilasta osallistumaan keskusteluihin monenlaisista oppilaiden ikätasolle ja elämäkokemukseen sopivista aiheista, joissa käsitellään myös mielipiteitä	S3 Omia mielipiteitä ilmaistaan muiden ryhmien töitä arvioitaessa.	L4
T7 Tukea oppilaan aloitteellisuutta viestinnässä, kompensatiotekniikojen käytössä ja merkitysneuvottelun käymisessä	S3 Elokuvanteko yhteistyössä ryhmän kanssa kannustaa viestintään, opettaa neuvottelutaitoja ja vaatii kompensatiotaitoja oman kielitaidon puitteissa.	L4

T8 Auttaa oppilasta tunnistamaan viestinnän kulttuurisia piirteitä ja tukea oppilaan rakentavaa kulttuurivälisiä viestintää	S3 Elokuvan teossa tutustutaan viestintään ja sen keinoihin monipuolisesti eri kulttuurien kannalta.	L2
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä		
T9 Tarjota oppilaalle mahdollisuuksia kuulla ja lukea monenlaisia itselleen merkityksellisiä yleiskielisiä ja yleistajuisia tekstejä erilaisista lähteistä sekä tulkita niitä käyttäen erilaisia strategioita	S3 Elokuvaa suunniteltaessa oppilaat tutustuvat monipuolisesti eri tietolähteisiin ja teksteihin.	L4
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä		
T10 Ohjata oppilasta tuottamaan sekä puhuttua että kirjoitettua tekstiä erilaisiin tarkoituksiin yleisistä ja itselleen merkityksellisistä aiheista kiinnittäen huomiota rakenteiden monipuolisuuteen ja ohjaten hyvään ääntämiseen	S3 Käsitteilytekemisen ja dialogin rakentaminen englanniksi ohjaa sekä kirjalliseen että puheen omaan tuottamiseen.	L5

Kurssin kuvaus:

Oppilaat suunnittelevat, käsikirjoittavat ja tuottavat oman elokuvan englanniksi. Aluksi tutustutaan elokuvan tyyliin, oppilaat tekevät ryhmissä/pareittain esittelyjä elokuvan eri tyyliin ja myös suunnittelevat ja kuvaavat lyhyen esittelyfilmin valitsemastaan tyyliin.

Ryhmä ideoi, valitsee tyyliin, käsikirjoittaa, puvustaa, lavastaa, harjoittelee ja tekee tuotannon (ohjaaja, näyttelijät, editointi, tekstitys suomeksi). Kurssin huipennuksena pidetään elokuvanäytäntö koululle/kouluille.

Movie Production in English –valinnaisaineen opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokalla 9

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisuudesta sekä kielellisistä oikeuksista. Tutkitaan englannin kielen kehittymistä globaalisti lingua francaksi. Otetaan selkoa joidenkin sellaisten maiden kulttuureista ja elämänmuodoista, joissa englanti on keskeisin yhteiskunnassa käytetty kieli. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita englannin kielen opiskelussa sekä kielten välisessä vertailussa. Hankitaan tietoa joistakin englannin kielen varianteista.

S2 Kielenopiskelutaidot: Vahvistetaan edelleen kieltenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä, tiedon hakemista ja tiedon luotettavuuden arviointia.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisällöt yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta englannin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon sekä oppilaiden osallisuus ja toimijuus paikallisesti ja glo-

baalisti. Otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalien kommunikaation kielenä. Sanastoja ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.

Movie Production in English –valinnaisaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 9

Tavoitteena on, että kielenkäyttö olisi mahdollisimman asianmukaista, luonnollista ja oppilaille merkityksellistä. Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen erityyppisissä oppimisympäristöissä. Monikielisyys- ja kielikasvatuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan opettajien yhteistyötä. Pelillisyyden, musiikin ja draaman avulla oppilaat saavat mahdollisuuden kokeilla kasvavaa kielitaitoaan ja käsitellä myös asenteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä, viestintäkanavia ja -välineitä. Teksteistä hankitaan tietoa, niitä jaetaan ja julkaistaan. Oppilaita ohjataan aktiiviseen toimijuuteen ja itsenäiseen vastuun ottoon omasta oppimisestaan eurooppalaisen kielisalkun tai vastaavan työvälineen avulla. Oppilaat tutustuvat ympäröivän yhteisön monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen kotikansainvälisyyden avulla. Heille tarjotaan myös mahdollisuuksia harjoitella kansainvälistä yhteydenpitoa. Englantia käytetään aina kun se on mahdollista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki Movie Production in English –valinnaisaineessa vuosiluokalla 9

Oppilaita ohjataan käyttämään kielitaitoaan rohkeasti. Runsa viestinnällinen harjoittelu tukee oppilaiden kielitaidon kehittymistä. Oppilaita kannustetaan opiskelemaan myös muita koulun tarjoamia kieliä. Oppilaille, joilla on kieliin liittyviä oppimisvaikeuksia, tarjotaan tukea. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai englantia entuudestaan hyvin osaaville oppilaille.

Oppilaan oppimisen arviointi Movie Production in English –valinnaisaineessa vuosiluokalla 9

Oppimista arvioidaan monin eri tavoin myös itse- ja vertaisarvioinnin keinoin. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitteisiin, ja arvioinnissa otetaan huomioon kaikki kielitaidon osa-alueet. Niiden arviointi perustuu eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen pohjalta laadittuun suomalaiseen sovellukseen. Arvioinnissa välineenä voidaan käyttää esimerkiksi eurooppalaista kielisalkkua.

Arviointi on monipuolista ja antaa oppilaille mahdollisuuden painottaa itselleen luontevia ilmaisumuotoja. Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen avulla oppilaita autetaan tulemaan tietoisiksi omista taidoistaan ja kehittämään niitä. Heitä rohkaistaan käyttämään oppimaansa erilaisissa viestintätilanteissa. Monipuolinen arviointi tarjoaa mahdollisuuksia osoittaa osaamistaan myös oppilaille, joilla on kieleen liittyviä oppimisvaikeuksia tai joilla on muulla tavoin kielellisesti erilaiset lähtökohdat.